

Hänvisning

Klicka för att skriva

Enligt sändlista

Kontaktperson

Tina Danielsson

Annette Loumann

Ärende

Information till ekologiska jordbrukare

Sent omsider kommer nu äntligen vårens infobrev. En stor del av det vi redan informerat om tas inte upp i detta brev på nytt för att hålla brevet kortare. Behöver du läsa vad som skrivits tidigare hittar du breven på: regeringen/näringsliv och företagande/lantbruk/ekologisk produktion

Du kan också givetvis höra av dig på tina.danielsson@regeringen.ax om du saknar de tidigare breven, om något är oklart eller du får följdfrågor.

Allmänt om årets kontroller

Nytt för i år är att inte alla kommer få ett fysiskt kontrollbesök då förordningen undantar dem utan anmärkningar, med låga riskpoäng och som varit med i systemet mer än tre år. Av de undantagna har ungefär hälften valts ut till kontroll i år.

Ni kan förbereda er för årets kontroll genom att

- Meddela om utträde om du tänkt gå ur. Notera att om du har produkter i lager kvar eller djur som ännu ska säljas som ekologiska behöver du ha en kontroll även i år.
- Se till att följande handlingar är uppdaterade och tillgängliga
 - o Ekoplaner och djurskötselplaner (i och med den nya förordningen kommer avsaknad av dessa föranleda en anmärkning i protokollet)
 - o Verifikat över produktionsinsatser; till exempel ska du kunna visa att inköpt utsäde är ekologiskt, inköpt foder/djur ska åtföljas av ekologisk försäkrans osv.
 - o Varudeklarationer för köpta foder (till exempel mineraler, vitaminer, kompletteringsfoder), ensileringsmedel samt rengörings- och desinficeringsmedel. Kan du inte lösgöra varudeklarationen från förpackningen kan du ta ett foto.
 - o Eventuella utredningar, avtal och tillstånd (stallgödsel, underentreprenad, tillstånd som beviljats gällande utsäde eller djur)

På 5 % av gårdarna kommer prov att tas för att kontrollera användningen av ämnen och produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion, såsom bekämpningsmedel, GMO

och tillsatsämnen. Proven tas vid årsbesök i huvudsak men kan också tas vid separat besök eller vid mottagningsstället. Ingen avgift tillfaller er som jordbrukare för detta. Alla urval för extra kontroller, oanmälda kontroller och provtagningar är gjorda enligt slump och riskbedömning.

På gång

- En ny Landskapslag om ekologisk produktion kommer troligen antas i höst. Lagen rör främst anpassningar till den nya EU-förordningen och är av teknisk karaktär.
- Åländska produktionsanvisningar, dvs sammanställningar av de gällande reglerna på Åland för de olika produktionsgrenarna, ska skrivas och vi hoppas få dem klara under detta år.
- Nästa vinter när nya certifikat ska utfärdas kommer dessa göras elektroniskt via TRACES-systemet. Mer information i höstens brev. Detta innebär att papperscertifikaten kommer utgå.

Växtodling

- Citerar förordningen gällande **gödsling** som förtydligande till det förra brevet "Jordens bördighet och biologiska aktivitet ska bibehållas och ökas
 - a) genom fleråriga växtföljder, inklusive genom användning av baljväxtgrödor som obligatorisk huvudgröda eller täckgröda vid växelbruk och andra gröngödselgrödor, utom när det rör sig om gräsmark eller fleråriga foderväxter,
 - b) genom kortsiktiga gröngödselgrödor och baljväxter samt genom användning av växtmångfald, när det rör sig om växthus eller andra fleråriga grödor än foderväxter, och
 - c) i samtliga fall genom tillförsel av stallgödsel eller organiskt material från ekologisk produktion, båda företrädesvis komposterade."

"Om växternas näringsbehov inte kan tillgodoses genom de åtgärder som fastställs i punkterna ovan, får endast gödselmedel och jordförbättringsmedel som är godkända för ekologisk produktion enligt artikel 24 användas och detta bara i den omfattning som är nödvändig. Aktörerna ska dokumentera användningen av dessa produkter." Det här betyder att man får använda **konventionell** stallgödsel i ekologisk odling bara man motiverar det i sin ekoplan samt dokumenterar hur var och när man använder det. Som ytterligare förtydligande verkar det mycket osannolikt att definitionen av stallgödsel från "industrijordbruk" (vilket man inte får använda) kommer att röra någon produktion som idag finns på Åland.

Utsäde

Kom ihåg!

1. I första hand ska ni använda 100 % ekologiskt växtförökningsmaterial.

2. I andra hand ska ni använda växtförökningsmaterial under omställning (men sådant finns inte ännu 2022!)
 3. Kolla om det finns med på listan över generella undantag (som ni hittar via vår webbplats), den är fortsatt rätt omfattande och har inte krympt så mycket som vi befarat.
 4. Ansöka om individuellt undantag **innan sådd**. Samma förfarande som tidigare men vi får inte bevilja dispens om motsvarande utsäde (på sortnivå) finns registrerat i den finska utsädesdatabasen dvs att det finns som ekologiskt. Så du kan behöva bläddra igenom den innan du ansöker. Du hittar den via vår webbplats.
- Specialare gällande vallfröblandningar: I en tilläggsförordning från EU får **utsädesblandningar med minst 70 % ekologiskt frö** eller frö under omställning säljas som blandningar eftersom det saknas ekologiskt växtförökningsmaterial av vissa arter och sorter. För att ekologiska odlare ska få använda en sådan blandning måste det finnas ett nationellt (dvs åländskt) godkännande av blandningen. Vi har tagit fram ett ansökningsförfarande för fröfirmor som vill sälja denna typ av blandningar på Åland. Odlare får använda dessa "Godkända blandningar" utan att ansöka om individuellt undantag. Listan över vilka blandningar som godkänts finns bland bilagorna på vår webbplats och kan utökas efterhand fröfirmorna lämnar in ansökan om godkännande.
 - **Om du använder något konventionellt utsäde med generell dispens, individuell dispens eller i en godkänd blandning är det viktigt att du antecknar hur mycket du använt.** Detta för att vi kan bli skyldiga att samla in denna statistik till kommissionen.
 - Liksom tidigare kan generell eller individuell dispens gälla konventionellt utsäde som används för att producera ekologiska **fröplantor**. Men den fröplantan kan inte märkas med EU-lövet utan en märkning som anger att fröplantan *producerats i enlighet med punkt 1.8.6 i del I i bilaga II till förordning (EU) 2018/848*.

Animalieproduktion

- Nu ska djuren ut igen. Djur som sköts ekologiskt ska ha permanent tillgång till utomhusområden så att de har möjlighet att röra på sig, företrädesvis bete, närhelst väder och säsong och markbeskaffenhet möjliggör detta (med undantag för fågelinfluensareglerna där fåglar inte får hållas ute före 31.5). Den normala enhetliga betesperioden på Åland är minst fyra månader, i regel från början av juni till slutet av september. Det går att avstå från utevistelse för nötkreatur, får och getter *vintertid* om förhållandena för djuren uppfyller alla villkor som följer här:
 - djuren får dagligen gå på bete under betesperioden,
 - den tid djuren vistas utomhus förlängs så att den är längre än den normala betesperioden (+ minst två veckor)
 - djuren är inte uppbundna.

En beskrivning av dina djurs inne- och utevistelse ska finnas i djurskötselplanen. Lamm och killingar som fötts på hösten efter betesperioden ska rastas utomhus när väderförhållandena medger det, om de slaktas före följande betesperiod. Och Obs! Undantaget om **slutuppfödning av nötkreatur** inomhus har slopats (dvs man får inte längre föda upp dem inne 1/5 av livet/max tre månader).

- Vi på Åland ska upprätta en **djurdatabas** där ekologiska djur (ej bin och fjäderfä) ska kunna saluföras. Anmälningssblanketter och databasen/registret kommer att bli klara under maj månad.
- **Karenstiden för läkemedel** (kemiskt syntetiserade allopatiska veterinärmedicinska läkemedel) är två gånger längre och **minst 48 timmar**. 0 dagars karens betyder alltså 48 timmar. Detta gäller inte vacciner och tillskott i foder men till exempel vissa smärtstillande och hormoner. Skriv ner alla behandlingar och karenstider så du kan visa vid kontrollen att du kan och följer detta.
- Kom ihåg att be om att få ekoförsäkran från din jordbrukarkollega när du köper ekologiska djur och/eller foder (grovfoder, halm och spannmål).
- Om du behöver införskaffa konventionell halm är det bra att påminnas om att halmen inte får vara behandlad med glyfosat. Dvs det kan behövas ett intyg från den konventionella jordbrukaren att grödan inte besprutats med det ämnet, eller att det står glyfosatfri halm på fakturan. Glyfosat är ett ämne som visat sig kunna hittas i slutprodukten, vilket inte är lämpligt för ekoprodukter.
- Det är konstaterat i studier att det är låga selenhalter i den finländska jordmånen och enligt ekoförordningen ska animalieproduktionen vara platsanpassad. Vidare bör en hög djurskyddsnivå hållas, djurens immunförsvar stärkas, näringsbehoven tillfredsställas och sjukdom ska förebyggas. Utifrån detta bedömer vi att **användning av selen tillskott**, vars innehåll är förenligt med ekoförordningens bilagor, är önskvärt inom ekologisk produktion. Vi har tittat närmare på Animax Tracesure bolusarna och deras innehåll är förenligt med förordningen. Vidare behöver djuren även få i sig salt, mineraler och övriga spårämnen. Vill du inte ge tillskott kan en grovfoderanalys eventuellt bevisa att djuren klarar sig utan dessa.
- **Konventionell melass** får ges som foder ifall det 1. inte finns tillgång på ekologisk melass, 2. det tillverkats utan lösningsmedel och 3. utgör max 1 % av foderstaten. Den konventionella melassen får dock inte användas som ensileringsmedel.
- **Lammnäring** får användas på samma sätt som tidigare med en omställning av djuret. Men du behöver **anteckna anledning till användning** av pulvermjölk invid övriga anteckningar kring flasklammens omställningsperiod

Mvh Tina och Annette

Tina Danielsson tina.danielsson@regeringen.ax Telefon: 25289

Annette Loumann annette.loumann@regeringen.ax Telefon: 25273

Byråchef Sölve Högman solve.hogman@regeringen.ax Telefon: 25275

FÖR KÄNNEDOM

Ab Lantbruk, Bila, Siggas verkstad, Fma Magnus Björkman, ÅTH, Ålands
Hushållningssällskap, Lantbrukssekreterarna, ÅPF, Ämbetsverket.

SÄNDLISTA

ÅKEJ-registret